

บันทึก

เรื่อง วิธีปฏิบัติสำหรับนักโทษในเรือนจำทหารจะถวายเรื่องราวขอพระราชทานอภัยโทษ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการ ชุดที่ ๓) ได้ตรวจพิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. พระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษมีอยู่ประเภทเดียว ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงใช้โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มิได้มีอยู่ ๒ ประเภท เช่น ๑ พระราชทานอภัยโทษนักโทษพลเรือน ๒. พระราชทานอภัยโทษนักโทษทหาร

๒. ฉะนั้น อาจจะถือได้ว่า เมื่อยังไม่มีบทกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นวิธีปฏิบัติในการถวายเรื่องราว หรือพระบรมราชวินิจฉัยเรื่องราวขอพระราชทานอภัยโทษสำหรับนักโทษพลเรือนและนักโทษทหารจะต้องดำเนินวิธีเดียวกัน โดยเหตุที่ไม่มีข้อบังคับโดยเฉพาะระบุไว้ในเรื่องนักโทษที่ต้องขังอยู่ในเรือนจำทหาร ฉะนั้น ข้อความในมาตรา ๒๖๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ซึ่งมีความว่า "ผู้ถวายเรื่องราวซึ่งต้องจำคุก.....") จึงใช้บังคับแก่ผู้ถวายเรื่องราวทั้งหลายไม่ว่าจะถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำใด ๆ

๓. จึงอยู่ที่พัสดิหรือผู้บัญชาการเรือนจำซึ่งผู้ถวายเรื่องราวจะยื่นเรื่องราวนั้นมิใช่เจ้าหน้าที่แผนกอื่น นอกจากเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมเรือนจำทหารนั่นเอง จึงตกเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารที่จะดำเนินการส่งเรื่องราวนั้นไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๔. ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๖๐, ๒๖๑ เรื่องเกี่ยวกับขอพระราชทานอภัยโทษอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย

๕. ในเรื่องพระราชทานอภัยโทษ เมื่อยังไม่มีบทกฎหมายอื่นที่จะเปลี่ยนแปลงข้อบังคับและวิธีปฏิบัติสำหรับนักโทษในเรือนจำทหาร ซึ่งเป็นอยู่ในขณะนี้แล้ว อำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยในเรื่องนี้ก็ไม่ถูกกระทบกระเทือนอย่างไร แต่ทั้งนี้ควรจะได้ฟังความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่ฝ่ายทหารด้วย

๖. ใจความในประกาศแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือนจำ พ.ศ. ๒๔๖๔ ส่วนใหญ่เกี่ยวกับวิธีจัดการในเรือนจำทหาร หาได้กล่าวถึงเรื่องพระราชทานอภัยโทษไม่ เรื่องพระราชทานอภัยโทษมีปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเท่านั้น

๗. อำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยในเรื่องนี้ มีแบบอย่างในต่างประเทศสนับสนุน ในประเทศฝรั่งเศส สถานการณ์ได้เป็นอยู่ดังที่ประเทศสยามเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ จนถึง ค.ศ. ๑๘๕๒ ในสมัยนั้นการส่งเรื่องราวขอภัยโทษไปยังประมุขของรัฐเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ต่อมาจึงมีเหตุที่ต้องออกกฤษฎีกา (ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม

ค.ศ. ๑๘๕๒) แก้วไข่ กฤษฎีกานี้มีความว่า “ต่อไปรายงานการขอภัยโทษ (ข้อทักท้วงในเรื่องการลงโทษ) ในคดีที่ศาลทหารบกหรือศาลทหารเรือได้พิพากษานั้น ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทหารเรือส่งตรงไปยังประมุขของรัฐ”

(ลงชื่อ) เตือน บุนนาค
(นายเตือน บุนนาค)
เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๔๗๙